



KYSTVERKET
Postboks 1502
6025 ÅLESUND
Att. Tor Knedahl

Saksbehandler, innvalgstelefon
Trine Moland, 75 53 15 50

Oversendelse av tillatelse - mudring og utfylling - Breiland molo - Moskenesvågen - Moskenes

Statsforvalteren i Nordland viser til Kystverket sin søknad datert 2.2.2021 om tillatelse til mudring og utfylling i Moskenesvågen i Moskenes kommune for å utføre en forsterkning av Breilandsmoloen.

VEDTAK

Statsforvalteren i Nordland gir med dette Kystverket tillatelse til tiltak i sjø ved Breiland i Moskenes kommune. Dette i forbindelse med utbedringer av Breilandsmoloen. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i lov av 13.3.1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16 og i medhold av forskrift av 1.6.2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6 om tiltaket eller deler av tiltaket utføres fra skip/lekter. Tillatelsen kan ikke tas i bruk før det foreligger nødvendig tillatelse etter lov av 27.6.2008 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og etter lov av 21.6.2019 om havner og farvann (havne- og farvannsloven).

Tiltaket er plassert i gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om innkreving av gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter § 39-4. Dette betyr at Kystverket skal betale et gebyr på kr 16.900,- til statskassen.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om hvorvidt tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkår for tillatelsen, lagt vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

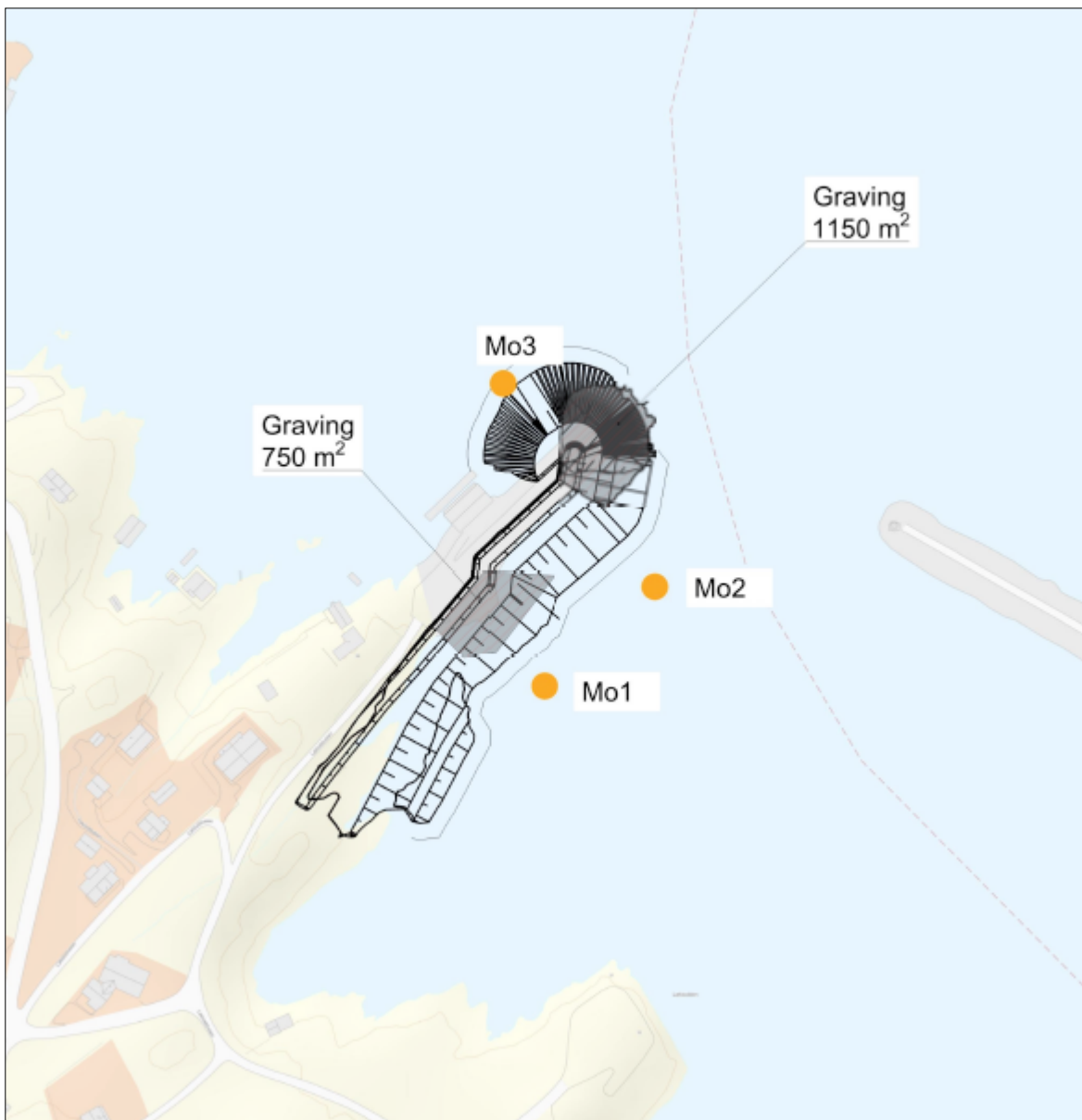
At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensning, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.



BAKGRUNN

Kystverket har søkt Statsforvalteren om tillatelse til tiltak i sjø i forbindelse med at Breilandsmoloen skal utbedres (Fig. 1). Prosjektet er finansiert av regjeringen med såkalte «koronamidler», som er opprettet for å stimulere til næringsaktivitet under koronaepidemien. Utbedringen av moloen må gjennomføres i 2021, da finansieringen betinger det. Det planlegges oppstart av prosjektet i august 2021 med en varighet på 4-5 måneder.

Tiltaket er en forsterkning av en allerede eksisterende molo og Kystverket vurderer at det ikke vil kreve en endring av dagens regulering. Området der moloen ligger (Løktodden E38) er regulert til bebyggelse og anlegg og i vedtatt arealplan fra 2011. Statsforvalteren mener at tiltaket ikke vil stride med planens formål.



Figur 1. Prosjektplan for Breiland molo, samt plassering av prøvetakingsstasjoner (Mo1-Mo3). Illustrasjonen er hentet fra søknaden.



Beskrivelse av tiltaket

Deler av moloen skal graves opp på grunn av skader på konstruksjonen, med den hensikt å forsterke moloen. Arbeidet medfører graving (mudring) av 8.500 m³ steinmasser over til sammen ca. 1900 m² på moloen (se Fig. 1). Eksisterende blokker og stein i molohodet og ved snuplassen graves vekk, mellomlagres og gjenbrukes i forbindelse med utbedringen av moloen. I tillegg til de gjenbrukte massene skal 18.500 m³ steinmasser hentes inn. Av tilkjørte masse vil fineste fraksjon, som benyttes som filterlag og erosjonssikring på sjøbunnen, være 120/300 mm. Resten av massene vil være steinblokker. Totalt skal det fylles 27.000 m³ sprengsteinsmasser ut over et areal på 6000 m². Det antas mudring fra land, men valgt metode for prosjektet er ikke endelig bestemt. Utlegging av stein planlegges gjennomført med gravemaskin med lang arm fra land.

Overskuddsmasser fra mudring er å anse som næringsavfall, jf. forurensingsloven § 27 a. Det følger av forurensningsloven § 32 første ledd at den som produserer næringsavfall skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning. Statsforvalteren anser at bruken av mudremasser til utfylling i denne saken er gjenvinning, altså en nyttiggjøring av massene.

Forurensningstilstand i tiltaksområdet

Det ble tatt 3 sedimentprøver (0-10 cm) i og ved tiltaksområdet (Fig. 1), henholdsvis to på yttersiden av moloen (MO1 og MO2) og én prøve på innsiden av moloen (MO3). Sedimentene besto av sand og siltig sand. Analyseresultatene viste bakgrunnsnivå og god miljøtilstand (tilstandsklasse I og II) for prøvene på utsiden av moloen. Dette vil si at de undersøkte sedimentene kan anses som ikke-forurensede i dette området. Prøven innenfor moloen viste moderat miljøtilstand (tilstandsklasse III) for kobber (Cu), moderat til dårlig miljøtilstand (tilstandsklasse III-IV) for PAH-forbindelser og dårlig miljøtilstand (tilstandsklasse IV) for TBT.

HØRING

Vi har valgt å unnta saken fra forhåndsvarsel til allmennheten («høring»), jf. forurensningsforskriften § 36-8. Av hensyn til tungtveiende samfunnsinteresser haster det med å gi tillatelse, og forhåndsvarsel kan i henhold til forskriften § 36-9 andre ledd bokstav a unnlates. Naboer til tiltaksområdet har, i tillegg til faste høringsparter hatt søknaden på høring i forkant av vår saksbehandling. Vi anser derfor at de som er direkte berørt av tiltaket er hørt. Følgende uttalelser til prosjektet har kommet inn (noe forkortet):

Fiskeridirektoratet:

Omtrent 0,9 og 2,1 kilometer sørøst for tiltaksområdet har vi registrert to gyteområder for rognkjeks på det nærmeste feltet og gyteområde for torsk, sei, hyse og rødspette for det ytterste. Delvis overlappende med disse feltene har vi registrert beiteområde for torsk, sei, hys, rødspette og sild. Omtrent en kilometer sørøst for området har vi kartlagt fiskeplass for passive redskap hvor det fiskes etter torsk og hyse, og bifangst av sei. Miljødirektoratet har kartlagt marine naturtyper i området. Omtrent 100 meter utenfor tiltaksområde er det kartlagt et viktig område med skjellsand, samt et svært viktig område med skjellsand øst for Tjeldskjeret. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på bløtbunnsfauna, og som fungerer som gyte- og oppvekstområder for flere fiskearter. I tillegg benytter større krepsdyr skjellsandbankene til parringsplasser og ved skallskifte, de finner også matgrunnlag her. Skjellsand regnes som en ikke fornybar ressurs innenfor overskuelige tidsrammer. Det må utvises særlig aktsomhet ved mudring i forurensede sedimenter. Det må treffes tiltak for å begrense partikkelspredning mest mulig, for eksempel gjennom bruk av slitgardin. Mudring og dumping bør utføres i den tiden av året da det marine livet i strandsonen er mest i ro, hvilket er fra oktober til april. Mudringsarbeider og dumping må unngås i eller i nærheten av gytefelt for torsk i perioden januar til og med april. Fiskeridirektoratet region Nordland ber om at tiltaket skjer på



høst og tidlig vinter fordi det er den perioden av året hvor livet i kystsonen ligger mest i ro, eller at avbøtende tiltak er tilstrekkelige til å hindre negativ påvirkning på miljøet.

Nordland Fylkes Fiskarlag:

Nordland Fylkes Fiskarlag har ingen merknader til søknaden, men forutsetter at det settes inn tiltak som minimerer oppvirvling og spredning av fine partikler som kan være skadelig for marine organismer.

LOVGRUNNLAG

Mudring og utfylling av masser i sjø fra land er regulert med hjemmel i forurensningsloven § 11, og i medhold av forurensningsforskriften kapittel 22 hvis hele eller deler av tiltaket skal utføres fra lekter (skip). Forurensningsforskriften § 22-3 og 22-4 fastsetter et generelt forbud mot mudring i sjø fra skip/lekter. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av forurensningsforskriften § 22-6.

Forurensningsloven

Når forurensningsmyndighetene avgjør om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11, femte ledd. I henhold til Klima- og miljødepartementets oppfatning skal det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Hver enkelt søknad vurderes individuelt og Statsforvalteren vurderer etter skjønn i hver enkelt sak om det omsøkte inngrepet kan aksepteres på vilkår.

Vannforskriften

Søknader om tillatelse til utfylling av masser i sjø og vassdrag skal også vurderes etter forskrift av 15.12.2006 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften). Vannforskriftens bestemmelser gir visse rammer for Fylkesmannens skjønnutøvelse i forurensningssaker. Vannforskriften §§ 4-6 oppstiller miljømål for vannforekomster, og opererer med følgende fem tilstandsklasser; svært god, god, moderat, dårlig og svært dårlig. Miljømålet for overflatevann er at økologisk og kjemisk tilstand skal være innenfor tilstandsklassene «svært god» til «god». Endring av tilstanden i en vannforekomst i negativ retning vil innebære forringelse av vannforekomsten. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

Naturmangfoldloven

I tillegg skal tiltaket vurderes i henhold til lov av 19.6.2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I § 7 står det at prinsippene om offentlig beslutningstaking i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette gjelder § 8 kunnskapsgrunnlaget, § 9 føre-var-prinsippet, § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning, § 11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet, og beslutningen skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på føre-var-prinsippet. Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når Statsforvalteren gir tillatelse etter forurensningsloven § 11, må beslutningen også vurderes etter de retningslinjene som gis i naturmangfoldloven.



STATSFORVALTERENS VURDERINGER

Innhold i utfyllingsmasser

Det planlegges å bruke sprengstein til utfyllingen, noe som vil medføre utslipp av plast fra blant annet føringsrør og skyteledninger, nitrogenforbindelser fra udetonert sprengstoff, samt rester av olje o.l. I tillegg vil det være store mengder finstoff (skarpe partikler) fra selve steinen.

Partikkelspredning

Partikkelspredning fra sprengstein vil kunne føre til nedslamming i vannforekomsten. Finstoffet fra sprengsteinen består av skarpe mineralske partikler som kan skade gjeller hos fisk og virvelløse dyr, samt kunne påvirke filtrerende bunndyr negativt.

Plast

Marin plastforsøpling har blitt et stort problem, og over tid vil plast som slippes ut brytes opp i små biter til den kan karakteriseres som mikroplast. Større plastfragmenter kan spises av dyr og hindre videre næringsopptak, mens mikroplast kan tas opp i f.eks. plankton og akkumuleres i næringskjeden. I tillegg er det stor bindingskraft mellom miljøgifter og plast, slik at opphopning av plastfragmenter også fører til økt opphopning av miljøgifter.

Nitrogenforbindelser

Nitrogen er gjerne en begrensende faktor for primærproduksjon i sjø. Tilførsel av nitrogenforbindelser kan medføre eutrofiering i marine vannforekomster og påfølgende oksygensvikt ved nedbryting av produsert plantemateriale.

Vannforekomsten

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Moskenesvågen som er klassifisert som beskyttet kyst/fjord og har ID-nr. 0363000030-2-C i Vann-Nett. Den økologiske tilstanden er definert som moderat, mens den kjemiske tilstanden er udefinert. Moskenesvågen er oppgitt som en sterkt modifisert vannforekomst grunnet fysiske endringer, men også på grunn av påvirkning fra avløpsvann, vegtransport og industri.

Statsforvalteren vil sette vilkår om at anleggsarbeidet skal gjennomføres på en skånsom måte for å minimere spredning av partikler ut i vannforekomsten. Ved mudring vil partikler virvles opp og spres ut fra et tiltaksområde, men i dette tilfellet vil gravingen kun skje i sprengsteinsmassene som allerede ligger på moloen, og det vurderes derfor som liten risiko for å spre partikler. I tillegg har finstoff i disse massene blitt vasket ut av strøm og bølger over tid.

Ved utlegging av masser i sjø vil partikler også virvles opp fra sjøbunnen i tillegg til partikler fra massene. Vi setter derfor som vilkår at det skal legges ut et filter/ erosjonslag for å hindre erosjon under moloen, men laget vil også kunne dempe oppvirvling av partikler når man legger ut stein oppå dette laget. Utleggingen av stein antas å skje med gravemaskin med lang arm, som er en skånsom metode med tanke på spredning av partikler. Sedimentene på utsiden av moloen og i åpningen av moloen har vært utsatt for relativt høy strøm over tid, og inneholder derfor relativt grove masser. I tillegg viser sedimentprøvene som ble tatt i området at disse sjøbunnen her ikke inneholder konsentrasjoner av miljøgifter over tilstandsklasse II (god miljøtilstand). Det vurderes derfor at det ikke er risiko for spredning av forurensning forbundet med utfylling på utsiden av moloen og i munningen. Det forventes også liten partikkelspredning generelt, på grunn av de grove massene i området. Vi setter derfor ikke vilkår om bruk av lense eller siltgardin.



Sprengstein inneholder plast fra blant annet fôringsrør og skyteledninger, og ved utlegging vil denne platen spres i sjøen. Utfyllingsmassene skal inneholde minst mulig plast, og utfyllingen skal ikke medføre nevneverdig forsøpling av plast som spres i eller ut av tiltaksområdet. Vi setter derfor som vilkår at steinmassene som skal brukes i utfyllingen skal være sprengt med elektroniske tennsystem. Mengden plast kan reduseres med ca. 30% ved bruk av elektroniske tennere i forhold til ikke-elektroniske tennsystem (nonel). De elektroniske ledningene synker og blir i stor grad liggende inne i fyllingene, mens ledninger som spres for det meste vil bli liggende på bunnen rett utenfor fyllingen. Det vil i tillegg settes vilkår om at plast fra sprengningsarbeidet skal samles opp så langt som mulig både underveis og i etterkant av tiltaket.

Statsforvalteren vurderer at nitrogenforbindelsene i utfyllingsmassene vil kunne gi en viss lokal effekt, men slike forbindelser er lettløselige og tidevann og strøm vil kontinuerlig tynne dette ut. Vi mener også at faren for nedslamming i omkringliggende områder som følge av partikkelspredning er begrenset da partikler vil vaskes ut gradvis fra utfyllingsmassene.

Tiltakets relativt begrensede varighet og størrelse gjør at det omsøkte tiltaket etter Statsforvalterens vurdering ikke vil føre til nevneverdig forringelse av økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten Moskenesvågen.

Naturverdier

Statsforvalteren har gått gjennom kunnskapsbasene Naturbase¹, Fiskeridirektoratets kartbase² og Lakseregisteret³ for å undersøke hvilke naturverdier som er registrert i og ved tiltaksområdet.

Ifølge Naturbase ligger krykkjekolonien Oddan naturreservat ca. 300 meter sør for tiltaksområdet. I 2005 ble det registrert 3400 krykkjer i området. Etter omfattende nedgang de siste ti årene ble det i 2016 kun registrert tre par. Naturtypen skjellsand er registrert ca. 100 meter fra tiltaksområdet. Moskenes havn er del av et større område hvor det er registrert arter av (særlig) stor forvaltningsinteresse (havelle, praktærfugl, svartand, ærfugl og sjøorre). Området er beskrevet som et av kommunens viktigste vinterområder for marine dykkender. Tiltaket skal hovedsakelig gjennomføres på høsten, og vil mest sannsynlig ikke ha innvirkning på fuglene i dette området, ettersom tiltaket er begrenset i omfang og tid.

Det er registrert gyteområder og oppvekst/beiteområder for flere fiskearter (rognekjeks, torsk, hyse, mfl.) i fjorden utenfor tiltaksområdet (Hamnøya til Lofotodden). Ettersom avstanden fra tiltaksområdet til gyteområdet er såpass langt, og at tiltaket er midlertidig og relativt lite vil vi ikke sette begrensninger på når tiltaket kan gjennomføres.

KONKLUSJON

Statsforvalteren i Nordland tillater mudring og utfylling av sprengsteinsmasser i sjø ved Breilandet i Moskenes kommune, som omsøkt. På bakgrunn av vilkårene som er satt i tillatelsen, samt at tiltaket er av relativt begrenset omfang og varighet, mener Statsforvalteren at tiltaket ikke vil medføre nevneverdig forurensning eller uakseptabel forringelse av den økologiske funksjonen i området.

¹ <https://kart.naturbase.no/>

² <https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=ea6c536f760548fe9f56e6edcc4825d8>

³ <https://lakseregisteret.fylkesmannen.no/>



ORIENTERING

Før gjennomføring av tiltaket skal Kystverket, som tiltakshaver, informere de som blir direkte berørt av tiltaket.

FRIST

Tillatelsen er gyldig fram til 22.03.2023.

SAKSBEHANDLINGSGEBYR

For Statsforvalteren i Nordland sin behandling av søknad om tiltak i sjø i Moskenesvågen i Moskenes kommune, skal Kystverket betale et gebyr på 16.900,- jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Gebyret knyttet til behandling av søknaden er plassert i sats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet.

ERSTATNINGSANSVAR OG KLAGEADGANG

Tillatelsen fritar ikke for erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10, andre ledd. Tillatelse til utslipp fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover. Her nevnes blant annet plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra tidspunktet når underretningen om avgjørelsen kommer fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi vedtaket som det klages over og endringene som ønskes. Klagen bør begrunnes, og nye opplysninger av betydning for saken bør komme fram. Klagen sendes til Statsforvalteren i Nordland.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Trine Moland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse - mudring og utfylling - Breiland molo - Moskenesvågen - Moskenes
- 2 Rapporteringsskjema MDU_2021

Kopi til:

Tor Knedahl
Moskenes kommune

8390 Reine